

ΠΕΔΡΟ ΓΚΑΛΒΕΘ

ΥΠΑΤΙΑ

Η ΓΥΝΑΙΚΑ ΠΟΥ ΑΓΑΠΗΣΕ ΤΗΝ ΕΠΙΣΤΗΜΗ

ΜΕΤΑΙΧΜΙΟ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

Το ένδοξο ξημέρωμα

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ

Μια καινούργια ζωή

ΗΤΑΝ ΑΝΟΙΞΗ ΣΤΗΝ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΙΑ όταν, εκείνη τη μέρα του 370 μ.Χ., ο μαθηματικός Θέων έσκυψε βιαστικά και σήκωσε το νεογέννητο κοριτσάκι που η μαμή, μια γυναίκα ιταλικής καταγωγής, είχε αποθέσει καταγής μπροστά στα πόδια του. Σκέφτηκε ότι αυτή η συνήθεια της παρουσίας του νεογέννητου στον πατέρα –που είχε κάθε δικαίωμα να το αρνηθεί καταδικάζοντάς το σε θάνατο– αποτελούσε, όπως άλλωστε πολλές από τις ρωμαϊκές συνήθειες, χαρακτηριστικό των βαρβάρων.

Σηκώνοντας το κοριτσάκι στην αγκαλιά του, αντίκρισε το ωραιότερο πλάσμα που είχε δει στη ζωή του. Το κεφαλάκι της κόρης του ήταν σκεπασμένο με ένα λεπτό χρυσαφένιο χνούδι και το πρόσωπό της είχε μια σπάνια τελειότητα. Ο Θέων σκέφτηκε από μέσα του ότι τα χαρακτηριστικά της αποτελούσαν ένα αυθεντικό δείγμα της έξοχης μαθηματικής αρμονίας που διέπει το σύμπαν. Η επιδερμίδα του προσώπου της ήταν διάφανη και υπέροχα ροδαλή, το ίδιο και το δέρμα του κορμιού της, που το αισθανόταν τώρα να πάλλει ανάμεσα στις παλάμες του. Ένιωσε έκσταση περιδιαβάζοντας με το βλέμμα το λεπτό μέτωπο, τα όμορφα και μεγάλα φωτεινά μάτια, την ανασηκωμένη μυτούλα και τα χείλη, που θα μπορούσαν κάλλιστα να έχουν σμιλευτεί από κάποιον τεχνίτη εφάμιλλο του Φειδία.

Ο Θέων κοίταξε για μιαν ακόμα φορά τους τοίχους της κρεβα-

τοκάμαρας όπου είχε μόλις γεννηθεί η κόρη του: ήταν σκεπασμένοι με ζωηρόχρωμες ζωγραφιές, κάτι μεγάλες τοιχογραφίες, όπου έβλεπες κήπους εκπληκτικής ομορφιάς και λόφους πυκνοφυτεμένους με δασάκια, ρυάκια που κατέληγαν σε κοιλάδες όπου απλώνονταν λιόδεντρα και αμυγδαλιές, κυπαρίσσια που ξεπετάγονταν μέσ' από ένα πλατύ και παχύ ανθισμένο χαλί. Όλα αυτά αποτελούσαν έκφραση του τυπικού διάκοσμου ενός σπιτιού που κατοικείται από μια οικογένεια ελληνικής καταγωγής. Όταν οι έλληνες πρόγονοί του είχαν φτάσει σ' αυτό τον τόπο, δεν υπήρχε εκεί ούτε ένας φυσικός ίσκιος και η μόνη πρασινάδα ήταν το στενό κρόσσι από τα μικρά περιβόλια που όριζαν την αρχή της ερήμου και η μακριά σειρά απ' τα βούρλα που απλώνονταν μέχρι την όχθη της Μαρεώτιδας λίμνης. Νοστάγησαν τότε τα δασωμένα βουνά και προσπάθησαν να περιστοιχιστούν από αυτά τουλάχιστον μέσα στα σπίτια τους. Επτά αιώνες δεν στάθηκαν αρκετοί για να εξαλείψουν τη νοσταλγία, και εκείνο το νεογέννητο κορίτσακι του έφερε και πάλι την ανάμνηση των δικών του.

Η μαμή πήρε τη μικρή από την αγκαλιά του για να της κάνει το πρώτο της λουτρό. Ο Θέων αισθάνθηκε εκτός τόπου και χρόνου και κατακλύστηκε από την ανάγκη να βγει στο δρόμο, να σεργιανίσει και να μιλήσει με τον κόσμο, να του διηγηθεί κοντολογίς ότι είχε αποκτήσει μια κόρη που θα της έδινε το όνομα Υπατία.

Κατέβηκε στη μεσαυλή και πρόσταξε τρεις υπηρέτες να σελώσουν τέσσερα άλογα. Είχε κιόλας καβαλήσει το υποζύγιό του όταν μια υπηρέτρια από την Αιθιοπία ζύγωσε τρέχοντας για να του δώσει ένα από τα πλατύγυρα καπέλα του. Μέσα στη βιάση του, είχε ξεχάσει να το φορέσει. Ήξερε ωστόσο πολύ καλά ότι κανείς δεν μπορεί να περιπλανηθεί στους δρόμους της Αλεξάνδρειας με άσκεπο κεφάλι: η λάμψη που εξέπεμπαν τα κτίρια με τις μαρμάρινες προσόψεις και τα γύψινα στολίδια τους ήταν εκτυφλωτική. Τη νύχτα, μάλιστα, στο φεγγαρόφωτο, σκόρπιζαν

τέτοιο φως, που λεγόταν ότι ένας ράφτης μπορούσε να περάσει την κλωστή σε μια βελόνα χωρίς να ζορίσει τα μάτια του.

Βγήκε από την εξώπορτα με τους τρεις υπηρέτες να ακολουθούν, έφτασε στη γωνία του αδιέξοδου που κατέληγε μπροστά στο αρχοντικό του, διέσχισε μερικούς δρόμους και βγήκε στην Κανωπία λεωφόρο. Ένωσε περηφάνια διασχίζοντάς τη με το άλογο. Σαν καλός Αλεξανδρινός, είχε πλήρη συνείδηση ότι δεν υπήρχε λεωφόρος που να της παραβγαίνει σε ολόκληρο τον πολιτισμένο κόσμο. Ήταν τόσο πλατιά, που άνετα κυκλοφορούσαν και στις δυο κατευθύνσεις της μέχρι και τρεις μεγάλες άμαξες, η μια πλάι στην άλλη. Οι Αλεξανδρινοί περιδιάβαιναν στα πεζοδρόμιά της, κάτω από τις άνετες και ψηλές αψίδες από μάρμαρο και πέτρα. Σ' αυτή τη λεωφόρο, μπορούσες να περπατήσεις στη σκιά ώρες ολόκληρες, προχωρώντας πάντοτε σε ευθεία γραμμή και χωρίς να εκτίθεται στον ήλιο παρά μόνο όταν διέσχιζες τους δρόμους. Ήταν προσανατολισμένη προς τα βορειοανατολικά, όπως όλοι οι εγκάρσιοι δρόμοι της Αλεξάνδρειας, και εκτεθειμένη στα μελτέμια. Έτσι, το καλοκαίρι ένιωθες πάντα το δροσερό χάδι της αύρας στο πρόσωπό σου. Τη νύχτα τη φώτιζαν τα φανάρια του λαδιού, χαρίζοντας στις πολυτελείς προσόψεις των σπιτιών μια ιδιότυπη ομορφιά.

Είδε στ' αριστερά του τον μεγάλο λόφο όπου απλωνόταν το πάρκο, το αφιερωμένο στο θεό Πάνα, και σκέφτηκε να ανηφορίσει μέχρι πάνω την ελικοπή δημοσιά και να αγναντέψει από ψηλά την πόλη του. Ξάφνου, όμως, αποφάσισε να προχωρήσει πιο πέρα. Επιβράδυνε το βήμα του αλόγου του φτάνοντας στη διασταύρωση με την οδό του Σώματος. Ήταν πάντοτε ένα επικίνδυνο σημείο, μιας και δεν έλειπαν ποτέ οι παράτολμοι νέοι που καβαλίκευαν σαν τρελοί χωρίς να νοιάζονται για τους άλλους ή οι υπεροπτικοί αριστοκράτες που παρότρυναν τους αμαξάδες τους να πετούν κυριολεκτικά στον δημόσιο δρόμο σαν να ήταν ιδιοκτησία τους. Συνέχισε να προχωράει στη λεωφόρο

και σε λίγο έστριψε δεξιά για να φτάσει στο Επταστάδιο, το μόλο μήκους επτά σταδίων που ένωνε την πόλη με τη νήσο Φάρο, στην οποία διοχέτευε νερό μέσω ενός υδραγωγείου.

Χρειάστηκε να σταθεί μπροστά στην πρώτη ανυψωμένη γέφυρα, καθώς εκείνη τη στιγμή περνούσε ένα πλοίο μεγάλου εκτοπίσματος. Κατάλαβε από το ακρόπρωρο ότι επρόκειτο για μια τριήρη των Γαδείρων. Είχε έρθει φορτωμένη με τις πρώτες ύλες που τόσο χρειαζόταν η Αίγυπτος, πάντοτε άπληστη για ξύλα και μέταλλα. Είχε φέρει σίδερο και θειάφι από την Ταρσίδα, μόλυβδο και ασήμι από τη Νέα Καρχηδόνα, χαλκό από την ύπαιθρο της Κόρδοβας, χρυσάφι, υδράργυρο και κασσίτερο. Είχε, επίσης, ξεφορτώσει ξύλα για τις κατασκευές και άλογα για το στρατό, και ακόμα, σπαθιά και στιλέτα από τα χυτήρια του Μπιλμπίς, ενώ δεν θα έλειπαν κι ορισμένα άλλα περιπόθητα είδη, όπως μαλλί από τα Γάδεια, σε ροδαλούς τόνους και χρυσαφιά απόχρωση, γάρους από το Σπαρτάριο Πεδίο και μπαχαρικά από την πόλη των Εξιτανών. Οι χειριστές των γερανών του λιμανιού είχαν βγάλει, επίσης, από τα αμπάρια του δέματα με λατινικά βιβλία, κι έτσι σκέφτηκε πως καλό θα ήταν να περάσει μέσα στη μέρα από το βιβλιοπωλείο του Αρμένιου. Θυμήθηκε τότε τις παραξενιές που είχε η γυναίκα του κατά τη διάρκεια της εγκυμοσύνης της και είπε να κάνει μια βόλτα στα μικρομάγαζα του λιμανιού, μήπως και μπορέσει να βρει κανέναν αμφορέα με παστό τόνο από τα Γάδεια ή κάνα δυο χωριάτικα χοιρομέρια.

Το πλοίο είχε διασχίσει τον υδατοφράχτη και γλιστρούσε τώρα στα νερά του Ευνόστου, του λιμανιού της Αίσιας Επιστροφής, ακολουθώντας την πλημμυρίδα για να βγει στ' ανοιχτά και να κατευθυνθεί προς το λιμάνι απ' όπου είχε ξεκινήσει το ταξίδι. Το πλήρωμα επέστρεφε στη γενέθλια Βαιτική, αφού είχε στοιβάξει στα αμπάρια του караβιού ένα φορτίο απ' όπου σίγουρα δεν θα έλειπαν οι μεγάλοι ογκόλιθοι από ακατέργαστο μάρμαρο, τα είδη από γυαλί και οι μπάλες από χαρτί κάθε τύπου, με πρώτη

ύλη τον πάπυρο που ευδοκιμούσε στις όχθες του δέλτα του Νείλου. Θα έπαιρναν, επίσης, από την Αίγυπτο φαρμακευτικά προϊόντα και χειρουργικά εργαλεία. Στα έγκατα εκείνου του πλεούμενου θα συσσωρεύονταν οι πολυτίμες πέτρες και τα πολυτελή αντικείμενα: μαργαριτάρια και κοράλλια από την Αραβία, όπως και μύρα, βάλαμο και θυμίαμα· κανέλα και φίλντισι από τη Σομαλία, λαζουρίτης από το Χίντου Κους και εξωτικά εμπορεύματα από την Ινδία, όπως ελάσματα από ταρταρούγα, λουλάκι, πιπέρι και μετάξι. Θα μετέφερε, χωρίς αμφιβολία, και βιβλία στα ελληνικά. Τότε του ήρθε στο νου πως ίσως να ταξίδευαν και τα δικά του Σχόλια στη *Μαθηματική Σύνταξη του Κλαύδιου Πτολεμαίου*. Ένωσε ίλιγγο καθώς φαντάστηκε το έργο του εκτεινόμενο στα καπρίτσια της θάλασσας και στις διαθέσεις του καιρού κι έχοντας τη σιγουριά ότι αυτό το βιβλίο –το οποίο είχε μόλις δημοσιεύσει– θα έφτανε σε όχθες μακρινές και θα το έπαιρναν στα χέρια τους άνθρωποι από άλλες χώρες. Τον πλημμύρισε ένα κύμα ικανοποίησης στη σκέψη όλων όσα είχε πετύχει στα σαράντα δύο του χρόνια.

Αγναντεύοντας το πελώριο εμπορικό καράβι που έπλεε κάτω από τα δυο ανυψωμένα μαδέρια της γέφυρας, είπε με το νου του, όπως πάμπολλες φορές ως τότε, ότι δεν υπήρχε άλλο λιμάνι στον κόσμο με τόσο λαμπρές εγκαταστάσεις όσο εκείνο. Το πλοίο πρέπει να είχε μήκος εξήντα πέντε μέτρα και σε καμιά περίπτωση δεν ήταν από τα μεγαλύτερα που είχαν αράξει στο λιμάνι της Αλεξάνδρειας, περίφημο εδώ και πολλούς αιώνες για τις διαστάσεις του.

Όταν ο Ιέρων Β' ανέθεσε στον Αρχιμήδη την κατασκευή ενός πλοίου που θα αποτελούσε το εμβληματικό σκάφος της πόλης του και θα έκανε το όνομά του ξακουστό σε όλα τα λιμάνια της Μεσογείου, ο επιστήμονας επιθεώρησε την εργασία των караβοκύρηδων, επινόησε καινούργιους μηχανισμούς, όπως η υδραντλία, και έθεσε στη διάθεση του βασιλιά του έναν τρικάρτο

θαλάσσιο κολοσσό μήκους εκατόν τριάντα μέτρων. Είχε περισσότερα από εξήντα δωμάτια –σαλόνια και καμπίνες πολυτελείας– και πρόσφερε στο πλήρωμα και στους επιβάτες άπειρες ανέσεις, μεταξύ των οποίων πίστες παιχνιδιού, ιαματικά λουτρά και αίθουσες τέχνης με πίνακες και μαρμάρινα αγάλματα, που το μετέβαλλαν σε ένα είδος πλωτού μουσείου. Διέθετε, επίσης, μια λαμπρή βιβλιοθήκη, ένα ναό της Αφροδίτης και έναν κήπο όπου οι επιβάτες μπορούσαν να περιφέρονται σαν να βρίσκονταν στη στεριά. Η καμπίνα των αξιωματικών, όπως και οι βοηθητικοί της χώροι, το δάπεδο από μωσαϊκό, οι τοίχοι, τα ταβάνια από ξύλο κυπαρισσιού και οι πόρτες από φιλντισι και αρωματικό κέδρο, ήταν διακοσμημένα με σκηνές που αναπαρίσταναν στο σύνολό τους τις ραψωδίες της *Ιλιάδας*. Πίσω από την άκατο, ήταν φορτωμένοι περισσότεροι από επτακόσιοι τόνοι σιταριού, δέκα χιλιάδες αμφορείς με παστό ψάρι από τη Σικελία, πεντακόσιοι τόνοι μαλλί και άλλοι πεντακόσιοι από διάφορα είδη. Ωστόσο, από τα υπόλοιπα λιμάνια της Σικελίας και απ' όλα τα λιμάνια της Ιταλίας, έφτασε η είδηση στο βασιλιά ότι το «Συρακούσες» δεν μπορούσε να τα προσεγγίσει, τουλάχιστον όχι χωρίς να διατρέξει τον κίνδυνο να εξοκείλει. Έτσι, αποφασίστηκε να σταλεί στην Αλεξάνδρεια και να δωριστεί στον Πτολεμαίο Γ', εφόσον εκείνες τις μέρες η Αίγυπτος έπασχε από έλλειψη σιτηρών. Προηγουμένως, όμως, είχαν την ευγένεια να αλλάξουν το όνομά του σε «Αλεξανδρίδα».

Η είσοδος της «Αλεξανδρίδας» στο λιμάνι της Ανατολής θα γοήτευε ιδιαίτερα τον πρίγκιπα κληρονόμο, καθώς όταν ανέβηκε στο θρόνο, το 221 π.Χ., το πρώτο που έκανε ο Πτολεμαίος Φιλοπάτωρ, ο τέταρτος από τους Πτολεμαίους, ήταν να αναθέσει την κατασκευή ενός πλοίου ακόμα μεγαλύτερου, μιας τετρήρους μήκους εκατόν σαράντα μέτρων, που κινούνταν με τη βοήθεια δύο ιστίων και τεσσάρων χιλιάδων κωπηλατών. Χρειάζονταν τέσσερις ρωμαλέοι άντρες με τα χέρια απλωμένα για να

αγκαλιάσουν το μεγάλο κατάρτι, που είχε ύψος πάνω από τριάντα δύο μέτρα. Τετρακόσιοι τεχνίτες ξαγρυπνούσαν για τη συντήρησή του και, εκτός από τους αξιωματικούς, τους ναύτες και τις ορντινάντσες, ανέβηκαν για το παρθενικό του ταξίδι δυο χιλιάδες οκτακόσιοι πενήντα οπλίτες του πολεμικού ναυτικού. Το καράβι ρυμουλκήθηκε υπό τους αλαλαγμούς αγαλλίασης του κόσμου. Όλοι είχαν τρέξει να παραστούν στο γεγονός.

Έτσι, τέθηκαν εκείνη την εποχή τα θεμέλια μιας απαράμιλλης ανάπτυξης της ναυπηγικής. Όταν οι ρωμαίοι αυτοκράτορες θέλησαν να διακοσμήσουν τη Ρώμη με τους αιγυπτιακούς οβελίσκους, αναγκάστηκαν να προστρέξουν στα αλεξανδρινά σκάφη. Το πρώτο που μπήκε σε ρωμαϊκό λιμάνι κατά τη διάρκεια της ηγεμονίας του Αυγούστου ήταν το «Ακατος», που μετέφερε στην Ιταλία όχι μόνο έναν οβελίσκο μήκους τριάντα δύο μέτρων αλλά και χίλιους διακόσιους επιβάτες και επιπλέον ένα πρόσθετο φορτίο πολλών τόνων σιταριού, παπύρου, νίτρου, πιπεριού και λιναριού. Το πλεούμενο καταλάμβανε στο σύνολό του το ανατολικό τμήμα του λιμανιού της Όστιας και έκθαμβος ο Αύγουστος διέταξε να το εκθέσουν στα ναυπηγεία των Ποτιόλων σαν να επρόκειτο για το όγδοο θαύμα. Ακόμα μεγαλύτερο ήταν το πολυτελές πλεούμενο που είχε κατασκευαστεί για τον Γάιο Καλιγούλα: μετέφερε στη Ρώμη έναν οβελίσκο πεντακοσίων τόνων και χρειάστηκε να προστεθούν οκτακόσιοι τόνοι φακής ως έρμα.

Όταν κατέβηκε η γέφυρα και μπόρεσε να τη διασχίσει ακούγοντας το υπόκωφο σφυροκόπημα των οπλών του αλόγου του πάνω στα μαδέρια από ξύλο βελανιδιάς, ο Θέων βρέθηκε στην ουρά μιας μακριάς σειράς από δίτροχα που τα έσερναν βόδια. Αυτά πορεύονταν φορτωμένα με προμήθειες και ξύλα για τη νήσο Φάρο και περίμεναν να κατέβουν τα μαδέρια της δεύτερης κρεμαστής γέφυρας, στην απέναντι άκρη του υδατοφράχτη. Ο Θέων προχώρησε στο λιθόστρωτο του Επταστάδιου κάνοντας

ελιγμούς ανάμεσα στα δίτροχα, με τον Μεγάλο Λιμένα στα δεξιά του και τον Εύνοστο στ' αριστερά. Όταν επιτέλους κατόρθωσε να αφήσει πίσω του τη δεύτερη γέφυρα, φρόντισε να αλαφρύνει το βήμα του αλόγου του, έφτασε στη στεριά και όρμησε καλπάζοντας στη δημοσιά που οδηγούσε στο βορειοανατολικό τμήμα του νησιού. Μια γλώσσα γης εισχωρούσε στη θάλασσα σχηματίζοντας στην άκρη μια μικρή χερσόνησο. Εκεί ορθωνόταν ο φάρος, σύμβολο και καμάρι της Αλεξάνδρειας, ένα από τα επτά θαύματα του κόσμου. Το φως του, ορατό από απόσταση τριάντα ναυτικών μιλίων, κατεύθυνε τους ναυσιπλόους χαιρετώντας τους από μακριά με τη μεγαλόπρεπη λευκότητά του, όταν εκείνοι διέκριναν τις αιγυπτιακές ακτές.

Πριν ξεπεζέψει, ο Θέων ύψωσε το βλέμμα του για να παρατηρήσει επισταμένα το μεγάλο οικοδόμημα από ασβεστόλιθο με επένδυση μαρμάρου και αναγκάστηκε να σκύψει το κεφάλι, τυφλωμένος από τη λάμψη του. Θαύμαζε εκείνο τον πύργο και μαγευόταν από τη λιτότητα του κτίσματος που τον προστάτευε, με τις διακοσμημένες με μαρμάρινα αγάλματα προσόψεις του, τα τεράστια παράθυρα και τις οχυρωμένες ροτόντες στις τέσσερις γωνίες. Η κεντρική πόρτα του μεγάλου περιτοιχισμένου πυλώνα έβγαζε σε μια θαυμάσια μεσαυλή που την περιστοίχιζαν αψίδες στηριγμένες σε κολόνες από γρανίτη του Ασουάν, τέρποντας τις αισθήσεις με τις ιδιόμορφες αντανakλάσεις των λεπτών, ροδαλών τόνων τους. Καταμεσής της μεσαυλής του ορθογώνιου οικοδομήματος –το οποίο μπορούσε κάλλιστα να εκτελεί χρέη φρουρίου– ορθωνόταν ένας μεγάλος τετράγωνος πύργος: η βάση του φάρου, ύψους εβδομήντα έξι μέτρων, με μια πληθώρα από παράθυρα απ' όπου έμπαινε το φως στη διάρκεια της μέρας. Ο πύργος κατέληγε σε πλατφόρμα, με ένα γείσο στολισμένο με γλυπτά που παρίσταναν Τρίτωνες με τα υψωμένα χέρια τους να κλείνουν μέσα τους όστρακα. Και δεν επρόκειτο για απλό στολίδι: όταν η φουσκοθαλασσιά ήταν έντονη ή υπήρχε κάποιος

άλλος κίνδυνος, ένας έξυπνος μηχανισμός έκανε αυτές τις θαλάσσιες θεότητες, με σώμα ανθρώπου και ουρά ψαριού, να φέρνουν τα όστρακα στα χείλη τους και να βγάζουν κάτι θρήνους στριγκούς και διαπεραστικούς, που μπορούσαν να φτάνουν στα αυτιά των ναυτικών από απόσταση πολλών μιλίων. Ο πύργος συμπεριλάμβανε τριακόσια δωμάτια, που φιλοξενούσαν τους μηχανικούς υπηρεσίας, τους τεχνίτες και τους χειριστές. Πάνω τους, τριάντα οκτώ μέτρα ψηλότερα, ορθωνόταν ένας δεύτερος οκταγωνικός πύργος, που επιστεγαζόταν από ένα θόλο ύψους είκοσι δύο μέτρων, όπου και βρισκόταν το φανάρι του φάρου, προστατευμένο από οκτώ κολόνες και μιαν αψίδα που υποβάσταζε ένα μπρούντζινο άγαλμα. Αυτό παρίστανε τον Ποσειδώνα να κραδαίνει ένα ακόντιο μήκους έξι μέτρων. Έτσι, αυτός ο θεός, με ανάστημα οκτώ μέτρα, που ύψωνε υπεροπτικά το κεφάλι του εκατόν σαράντα τέσσερα περίπου μέτρα πάνω από την επιφάνεια της γης, μπορούσε να περηφανεύεται ότι με τις άκρες της τρίαίνάς του ξεπερνούσε κατά τρία μέτρα την κορυφή της μεγάλης πυραμίδας του Χέοπα, του ψηλότερου οικοδομήματος που είχε χτιστεί ποτέ.

Ο Θέων μπήκε στο οχυρό καβάλα στο άλογό του –ενώ οι υπηρέτες του τον περίμεναν με τα υποζύγια τους κάτω από τις αψίδες–, ξεπέξεψε και κατευθύνθηκε προς τον πύργο. Κοντοστάθηκε μπροστά στην πύλη και, όπως κάθε φορά που επισκεπτόταν αυτό το μέρος, διάβασε την επιγραφή που είχε χαραχτεί στην κυρία πρόσοψη με εντολή του αρχιτέκτονα:

«Σώστρατος ο Κνίδιος, ο γιος του Δεξιφάνη, προς τους Θεούς Σωτήρες, υπέρ των ναυσιπλόων».

Ο Θέων χαμογέλασε στη σκέψη των άγριων διενέξεων που πυροδοτούσε πάντοτε αυτή η αφιέρωση και είπε με το νου του ότι θα ήταν ευκολότερο να λυθεί κάποια μέρα το πρόβλημα του τετραγωνισμού του κύκλου παρά να συμφωνήσουν οι ιστορικοί όσον αφορά την ερμηνεία μερικών γεγονότων που το ανθρώπινο

στοιχείο τους τα έκανε ανεπίδεκτα επιστημονικής συστηματοποίησης.

Ακόμα και ένα σχολιαρόπαιδο ήξερε ότι ως «Θεούς Σωτήρες» έπρεπε να αντιλαμβάνεται τους Διόσκουρους ή Γιους του Δία, τους δίδυμους Κάστορα και Πολυδεύκη, που είχαν συμμετάσχει στα νιάτα τους στην αργοναυτική εκστρατεία και, γι' αυτό, οι ναυτικοί τους έβλεπαν ως προστάτες πάτρωνές τους. Ωστόσο, ο χαρακτηρισμός «Θεοί Σωτήρες» θα μπορούσε, επίσης, να αναφέρεται στο μονάρχη Πτολεμαίο Α', τον οποίο οι ευγνώμονες κάτοικοι της Ρόδου είχαν επονομάσει «Σωτήρα», και στη δεύτερη σύζυγό του, τη μοναδική Βερενίκη Α', γεννήτορες του δευτέρου από τους Πτολεμαίους. Σε τελευταία ανάλυση, αυτός είχε αναθέσει στον Σώστρατο τον Κνίδιο την οικοδόμηση του πύργου και θα είχε συμφέρον να εκμεταλλευτεί οποιαδήποτε ευκαιρία για να διακηρύξει τη θεϊκή ιδιότητα των γονιών του, ενισχύοντας έτσι και τη δική του.

Ανάμεσα στις πολλές ιδιότητες που χαρακτήριζαν τον ιδρυτή της δυναστείας των Λαγιδών, λέγεται ότι συγκαταλεγόταν και εκείνη του «Σωτήρα-Γεφυροποιού» μεταξύ δύο λαών που ήταν τώρα υποχρεωμένοι να συμβιώσουν. Με άλλα λόγια, εκείνος είχε εγκαιनिιάσει μια διαδικασία που θα κορυφωνόταν με τον ενστερνισμό του αιγυπτιακού στοιχείου από την πλευρά των Ελλήνων και, αντίστοιχα, με τον εξελληνισμό των Αιγυπτίων, τουλάχιστον στην Αλεξάνδρεια, απ' όπου προέκυψε ένας τύπος κοσμοπολίτη ανθρώπου, ο οποίος, επειδή διέθετε οικουμενική αντίληψη, καλλιέργησε και προάσπισε την ατομικότητα όσο κανείς.

Συνειδητοποιώντας ότι έπρεπε να κυβερνήσει Αιγύπτιους και Έλληνες, ο μονάρχης υιοθέτησε τα χαρακτηριστικά της θεότητας παίρνοντας τον τίτλο του Φαραώ, στον ίδιο το ναό του Άμμωνος Ρα, το 305 π.Χ., στην ιερή πόλη Μέμφιδα. Και, έχοντας πλήρη συνείδηση του γεγονότος ότι η θρησκεία μπορεί

τόσο να ενώσει όσο και να διχάσει τους λαούς, δεν δίστασε να προσφέρει στους υποτελείς του μια ύψιστη θεότητα, που εκείνοι θα δέχονταν ευχαρίστως να λατρεύσουν. Επειδή καμία από τις υπάρχουσες δεν ικανοποιούσε τις βαθύτερες επιθυμίες του, θεώρησε καλό να την επινοήσει. Με αυτόν το σκοπό, διόρισε ένα Έκτακτο Συμβούλιο του Κράτους, που το αποτελούσαν Έλληνες και Αιγύπτιοι, στο οποίο ανήκε και ο περίφημος θηβαίος ιερέας Μανέθων.

Όπως θα μπορούσε να παραγγείλει στους χρυσοχόους του ένα συγκεκριμένο αντικείμενο τέχνης, φτιαγμένο από κάποιο ειδικό κράμα, ο βασιλιάς ανέθεσε στο συμβούλιο την αποστολή να κατασκευάσει ένα θεό. Τα μέλη του συμβουλίου πήραν τότε τον Δία και τον συνδύασαν με τον Άμμωνα, σκέφτηκαν να συνταιριάξουν με αυτούς τον Όσιρι και τον Άπι, επεξεργάστηκαν το μείγμα και έπλασαν τον Σέραπι. Και, παρόλο που αρχικά η ιδέα φάνηκε σε πολλούς παράλογη, είναι βέβαιο ότι λειτούργησε και αυτός ο κατασκευασμένος θεός μεταβλήθηκε στην πραγματικότητα σε μια θεότητα που έγινε αποδεκτή και από τους δύο λαούς.

Ακολουθώντας την παράδοση, ο γιος του παντρεύτηκε με την ίδια του την αδερφή, την ωραιότατη Αρσινόη Β', όταν εκείνη γύρισε από τις εκστρατείες της κατά των Περσών, συνεχίζοντας έτσι τη φαραωνική συνήθεια του γάμου μεταξύ αδερφών. Επιπλέον, υιοθέτησε την επονομασία του «Φιλάδελφου», του «φίλου του πλησίον», αν και μπορούσε να εννοηθεί και ως «εκείνος που αγαπά την αδερφή του». Οι Αιγύπτιοι το επικρότησαν, οι Έλληνες σκανδαλίστηκαν φρίττοντας μπροστά στην αιμομιξία, τελικά, όμως, αυτή η συνήθεια επικράτησε μεταξύ των ελλήνων μοναρχών της Αλεξάνδρειας. Για να δικαιολογήσουν το φρικτό κρίμα του μονάρχη, μερικοί είπαν ότι επρόκειτο για ένα γάμο κατ' επίφαση, που έγινε μόνο και μόνο για να ευχαριστήσει τα αιγυπτιακά λαϊκά στρώματα. Άλλοι, όμως, υποστήριξαν

με σιγουριά ότι ο δεύτερος από τους Πτολεμαίους δεν μπόρεσε να αντισταθεί στα θέληγτρα της εκθαμβωτικής εκείνης γυναίκας. Το πιθανότερο είναι να είχαν δίκιο οι πρώτοι. Άλλωστε, δεν αποκλείεται αυτή η ιδέα να μην ήταν καν δική του αλλά δική της, μιας και η Αρσινόη Β' όριζε με χέρι σταθερό τις τύχες της χώρας, έδινε μάχες και επέκτεινε την αυτοκρατορία, ενώ ο σύζυγός της μοιραζόταν την κλίνη του με μια μακριά σειρά από ξακουστές παλλακίδες.

Μπαίνοντας στον πύργο, ο Θέων ετοιμάστηκε να ανέβει τη μια από τις δύο σπειροειδείς ράμπες, απ' όπου σκαρφάλωναν τα υποζύγια τα φορτωμένα με ξύλα. Ωστόσο, ένας από τους μηχανικούς, που τον είχε διακρίνει από το παράθυρο του γραφείου του και είχε αναγνωρίσει τον Θέωνα, τον λαμπρό αστρονόμο και μαθηματικό, τον ίδιο το διευθυντή του Μουσείου της Αλεξάνδρειας, βγήκε βιαστικά να τον χαιρετήσει και του ζήτησε να περιμένει, γιατί θα έθεταν στη διάθεσή του τον υδραυλικό ανελκυστήρα που υπήρχε στο κέντρο του κτιρίου. Ανεβαίνοντας με αυτό το θαύμα της τεχνικής, που όφειλε την ύπαρξή του σ' έναν άλλο διακεκριμένο Αλεξανδρινό, τον Ήρωνα, ο Θέων ένιωσε κολακευμένος και περήφανος.

Ενώ ανέβαινε, ανάσανε με απόλαυση το έντονο άρωμα ρετινιού που σκορπούσε το κουβούκλιο του ανυψωτήρα, με τον οποίο ανέβαζαν τα ξύλα που κρατούσαν αναμμένο το φάρο. Αφότου είχε εγκατασταθεί ο ανελκυστήρας, οι ράμπες χρησιμοποιούνταν μόνο σε περιπτώσεις βλάβης και τα μουλάρια περνούσαν τη μέρα τους χοροπηδώντας ελεύθερα τριγύρω.

Έφτασε στον τελευταίο όροφο του δεύτερου πύργου και μπήκε στην αίθουσα ελέγχου για να χαιρετήσει τους τεχνικούς και να τους ανακοινώσει την ευχάριστη είδηση. Απέναντι από ένα μεγάλο παράθυρο βρισκόταν ένα τεράστιο συγκλινόν κάτοπτρο, όπου μπορούσε κανείς να διακρίνει τα πλοία με το που εμφανίζονταν στον ορίζοντα. Σε περίπτωση ανάγκης, οι μαθηματικοί

υπολόγιζαν γρήγορα την απόσταση στην οποία βρίσκονταν, μετρώντας τις γωνίες με μια διόπτρα και κάνοντας τον τριγωνισμό χάρη στα δεδομένα που τους προμήθευαν οι συνάδελφοί τους από τον Μικρό Φάρο, που ορθωνόταν στη Λοχιάδα άκρα. Αυτοί τους κοινοποιούσαν τις μετρήσεις τους χάρη σε ένα σύστημα οπτικής τηλεγραφίας, το ίδιο που χρησιμοποιούσαν για να επικοινωνούν με την Κωνσταντινούπολη.

Ο Θέων ανέβηκε στην ταράτσα του πύργου και ανάσανε βαθιά τη φορτωμένη με αλάτι ευωδιά της θάλασσας. Στο ψηλότερο σημείο του θόλου βρισκόταν το φανάρι. Είχε συμβάλει και ο ίδιος στη βελτίωση του μηχανισμού κυρτών κατόπτρων που έκανε εντονότερη τη λάμψη της φωτιάς. Έμεινε για λίγο να αγναντεύει τη μακρινή καμπύλη της θάλασσας, παρατηρώντας τα πλοία που χάνονταν πίσω της και καθυστερώντας τη στιγμή που θα ερχόταν πρόσωπο με πρόσωπο με τη λατρευτή του πόλη.

Από τα ελληνικά χώματα είχαν φτάσει σ' εκείνες τις ακτές πρόσωπα που διψούσαν να μάθουν, να αποκτήσουν τις γνώσεις των κατοίκων του Νείλου για να τις μεταβιβάσουν στη συνέχεια στους συμπολίτες τους. Ο ίδιος θαυμασμός που είχαν νιώσει οι Ρωμαίοι για τους Έλληνες χαρακτήριζε πάντοτε τη συμπεριφορά των Ελλήνων απέναντι στους Αιγύπτιους. Είχαν έρθει εδώ για να σπουδάσουν αστρονομία, μαθηματικά και ιατρική. Ο Δημόκριτος ο Αβδηρίτης, μάλιστα, είχε κατασπαταλήσει ολόκληρη την πατρική του κληρονομιά στα εκπαιδευτικά του ταξίδια στην Αίγυπτο και στη Βαβυλωνία. Επιστρέφοντας στη γενέτειρά του, πληροφορήθηκε από τους συνοδικούς προκρίτους ότι δεν θα είχε καν δικαίωμα σε μια καθωσπρέπει κηδεία, επειδή είχε εξανέμισε δόλια την οικογενειακή περιουσία. Μονάχα η γενναioδωρία του Ιπποκράτη θα τον έβγαζε από την αθλιότητα.

Γυρνώντας στις γενέθλιες πόλεις τους, αυτοί οι άνθρωποι ανέπτυξαν τις γνώσεις που είχαν αποκτήσει και τις συστηματοποίησαν, τις ανέλυσαν, τις υπέβαλαν σε εμπειρικές και λογικές

επιβεβαιώσεις και ανακάλυψαν σε αυτές τους αιώνιους νόμους της φύσης, νόμους που μπορούσαν να κατανοηθούν και να εξηγηθούν μόνο μέσω του ορθού λόγου και που η κατανόηση και η ερμηνεία τους είχαν τις ρίζες τους στην ίδια τη φύση του σύμπαντος. Εκεί γύρω έπρεπε να αναζητήσει κανείς τις απαρχές και τα αίτια των φυσικών φαινομένων και όχι στη σφαίρα της φαντασίας και των ανθρώπινων παραλογισμών. Το ελληνικό πνεύμα επινόησε την επιστήμη. Ο ανθρώπινος ορθολογισμός έδωσε μάχη ενάντια στη δεισιδαιμονία και την κέρδισε. Και εκείνο το θαύμα της ανθρώπινης διάνοιας δεν πραγματοποιήθηκε στις αγέρωχες μητροπόλεις των αχανών αυτοκρατοριών που ξεχειλίζουν από υπεροχή, αλλά στις μικρές παράκτιες πόλεις και στα μικροσκοπικά νησιά. Η Ιωνία ήταν εκείνη που ξύπνησε το ανθρώπινο ον από το λήθαργό του φωνάζοντάς του: «Διαλογίσου!» Ίσως να μπορούσαν να διαλογίζονται τόσο, επειδή περιτοιχίζονταν από θάλασσα. Ο ίδιος, τουλάχιστον, χρειαζόταν τη θάλασσα για να διαλογίζεται. Ήταν, όμως, τυχαίο το γεγονός ότι τόσοι λαμπροί άνθρωποι είχαν γεννηθεί σε νησιά; Η Σαπφώ είχε γεννηθεί στη Λέσβο. Ο Όμηρος στη Χίο. Και η Σάμος συμπεριλάμβανε ανάμεσα στους γιους της τον Πυθαγόρα και τον Αίσωπο, τον Επίκουρο και τον Αρίσταρχο.

Ο Θέων θαύμαζε πάνω απ' όλους τον Αρίσταρχο. Εκείνος παρατήρησε τις εκλείψεις του Ήλιου και της Σελήνης, μελέτησε τις φάσεις της Σελήνης και επινόησε μια μέθοδο υπολογισμού της απόστασης ανάμεσα στη Γη και στον Ήλιο. Σύμφωνα με την κοσμολογία του, η Γη είχε πάψει να είναι το κέντρο του σύμπαντος για να μεταβληθεί σε έναν επιπλέον πλανήτη που γύριζε γύρω από τον Ήλιο. Και όπως πολλοί άλλοι καλλιτέχνες, συγγραφείς και φιλόσοφοι, έτσι και ο Αρίσταρχος σύντομα εγκαταστάθηκε στην Αλεξάνδρεια για να συνεχίσει σ' αυτή την πόλη τις μελέτες του και να θαφτεί στα χώματά της, το 230 π.Χ. Το ίδιο έκανε και ο Ερατοσθένης ο Κυρηναίος, που κλήθηκε από τον

Πτολεμαίο Γ', το 245 π.Χ. για να αναλάβει την εκπαίδευση των γιων του και για να διευθύνει τη μεγάλη βασιλική βιβλιοθήκη. Ο Ερατοσθένης ήταν ο πρώτος που όρισε επακριβώς το μήκος της γήινης περιφέρειας και το υπολόγισε εδώ, στην πόλη του, την Αλεξάνδρεια. Εδώ έκλεισε ο κύκλος: η Αίγυπτος είχε προσφέρει πολλά και στη συνέχεια είχε λάβει, και με το παραπάνω.

Όλα αυτά εκτυλίχθηκαν ανάμεσα στους κλύδωνες και στα χάδια των κυμάτων της θάλασσας. Ίσως ο Αναξίμανδρος ο Μιλήσιος να είχε δίκιο και οι θάλασσες να ήταν όντως οι γεννήτρες κάθε ζωής. Η φωτιά δεν μπορούσε να υπάρξει χωρίς την υγρασία. Ίσως ο φιλόσοφος να επέμενε σωστά στην άποψη ότι τα διάφορα ζωικά είδη δεν προήλθαν από τη θαλάσσια υγρασία με τη μορφή που είναι σήμερα γνωστά, αλλά πρώτα σχηματίστηκε ένα μικροσκοπικό αρχέγονο ον, σκεπασμένο με ένα αγκαθωτό όστρακο, που αργότερα εξελίχθηκε, βήμα το βήμα, ώσπου να γεννήσει τα φυτά και τα ζώα. Αποκεί πρέπει να προήλθε και το ανθρώπινο ον, που αρχικά δεν ήταν τίποτα περισσότερο από ένα ζωηρό ψαράκι, ακριβώς όπως εξακολουθεί να είναι, στην αρχή, μέσα στην κοιλιά της μάνας του.

Ο Αναξίμανδρος, ο πρώτος που χάραξε ένα χάρτη του γνωστού κόσμου και κατασκεύασε μian ουράνια σφαίρα, είχε επινοήσει και το ηλιακό ρολόι. Ωστόσο, ένας Αλεξανδρινός, ο Κτησίβιος, ήταν ο επινοητής της κλεψύδρας, ενός ρολογιού που τελειοποίησε σε τέτοιο βαθμό ώστε με αυτό να πραγματοποιούνται ακριβείς μετρήσεις στην αστρονομία. Κατά τον ίδιο τρόπο, ένας άλλος Αλεξανδρινός, ο Ήρων, υπήρξε ο επινοητής του θερμόμετρου και τόσων άλλων οργάνων και έξυπνων μηχανισμών, ανάμεσα στους οποίους συγκαταλεγόταν και ο ατμολέβητας. Χωρίς αυτόν, οι Ρωμαίοι δεν θα μπορούσαν να ξεκουράζονται στις θερμές τους.

Υποκινούμενοι από το φανατισμό και την αδιαλλαξία, που άπλωναν έναν ζοφερό μανδύα πάνω στους σύγχρονους καιρούς,

μερικοί φίλοι ήθελαν να πείσουν τον Θέωνα ότι ήταν Έλληνας, εφόσον κάτι τέτοιο δήλωναν οι ρίζες του. Άλλοι τον διαβεβαίωναν ότι ήταν καθαρόαιμος Αιγύπτιος, αφού είχε γεννηθεί σ' εκείνη τη γη, όπως οι γονείς του, οι παππούδες του και ένα πλήθος προγόνων. Άλλοι, πάλι, προσπαθούσαν να τον πείσουν ότι ήταν Ρωμαίος, από τη στιγμή που έφερε τον τίτλο του ρωμαίου πολίτη. Τέλος, δεν έλειπαν και εκείνοι που ισχυρίζονταν ότι ανήκε στην Ανατολική Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία. Παρ' όλα αυτά, ο ίδιος ένιωθε πρώτα πολίτης του κόσμου και, κατά δεύτερο λόγο, Αλεξανδρινός. Αν αγαπούσε τη γενέτειρά του, ήταν επειδή εκεί είχε μάθει ότι η οικουμενικότητα του ανθρώπινου όντος βρίσκεται πάνω από κάθε τοπικισμό και μονάχα αυτή η αίσθηση οικουμενικότητας επιτρέπει στον άνθρωπο να συμπεριφέρεται ως άτομο.

Ο Θέων πήγε προς την άλλη πλευρά του θόλου για να περιεργαστεί την πόλη του. Στήριξε τους αγκώνες του στο κιγκλίδωμα της ταρατσας και στάθηκε να κοιτάζει επισταμένα. Αυτή εξακολουθούσε να είναι η πιο λαμπρή και κραταιά πόλη της Αυτοκρατορίας. Ακόμα και η Κωνσταντινούπολη, το αρχαίο Βυζάντιο, η «Νέα Ρώμη στις ακτές του Βοσπόρου», που είχε ανακηρυχτεί πρωτεύουσα του ανατολικού τμήματος της Αυτοκρατορίας λόγω του φόβου που ενέπνεαν οι δημογραφικές πιέσεις των βαρβαρικών λαών, δεν ήταν παρά μια ωχρή αντανάκλαση της Αλεξανδρείας.

Από το ψηλότερο σημείο του πύργου, ήταν ακόμη ευδιάκριτο το αρχικό σχέδιο του αρχιτέκτονα Δεινοκράτη του Ρόδιου, του ίδιου που είχε χτίσει στην Έφεσο τον θαυμαστό ναό της Αρτέμιδος. Σε ένα παραλληλόγραμμο που αγκάλιαζε μια περίμετρο δώδεκα μιλίων πάνω σε ασβεστολιθικό έδαφος, είχε δώσει εντολή να χαράξουν μίαν εγκάρσια λεωφόρο πλάτους τριάντα μέτρων, που έτεμνε κάθετα άλλη μία πλάτους δεκατεσσάρων μέτρων. Οι υπόλοιποι δρόμοι, όλοι πλάτους οκτώ μέτρων, είτε

προχωρούσαν παράλληλα προς τη μεγάλη εγκάρσια λεωφόρο, είτε την έτεμναν αρμονικά κατά μήκος. Σχημάτιζαν ένα τέλειο δίκτυο, αποτελούμενο από επτά εγκάρσιες λεωφόρους και έντεκα παράλληλες, πράγμα που συνέβαλλε ώστε ο αστικός πυρήνας να είναι πλατύς και με καλές αναλογίες. Αρμονία που δεν προσφερόταν για τις περιφερειακές γειτονιές, τις παρακείμενες προς τα τείχη: το ενδεδειγμένο γι' αυτές ήταν τα στρεβλά δρομάρκια, που σχημάτιζαν πολύπλοκους λαβυρίνθους, ώστε να καταλήγουν σε αποπροσανατολισμό του εχθρού. Στο νότιο τμήμα της, η πόλη συνόρευε με τη Μαρεώτιδα λίμνη, στις όχθες της οποίας υψώνονταν βούρλα και οι επαύλεις των πλουσίων. Έτσι, τόσο βόρεια όσο και νότια, είχε κλίμα δροσερό ακόμα και μέσα στο κατακαλόκαιρο. Η λίμνη και η τεχνητή διώρυγα, προέκταση ενός από τους βραχίονες του Νείλου, την εφοδίαζαν με νερό. Μια άλλη διώρυγα έκανε το λιμάνι να συγκοινωνεί με τη λίμνη, κι έτσι η πόλη όχι μόνο ήταν ανοιχτή προς τη Μεσόγειο, αλλά οι ναυσιπλόοι της μπορούσαν να κατεβαίνουν και μέχρι τον Νείλο, να βγαίνουν μέσ' από μια διώρυγα στην Ερυθρά Θάλασσα και να φτάνουν στις μακρινές ακτές της Ινδίας.

Το νησί όπου ορθωνόταν ο φάρος ήταν γνωστό στους Έλληνες από αμνημονεύτων χρόνων και αναφερόταν ήδη στα ομηρικά έπη. Ο Θέων θυμήθηκε το εδάφιο της *Οδύσσειας* όπου γινόταν λόγος γι' αυτό και σκέφτηκε πως, αν ο περίφημος βάρδος είχε δίκιο, δεν θα ήταν εφικτή η κατασκευή του υδατοφράχτη που το συνέδεε με τη στεριά. Ο Μενέλαος, αναφέροντας τις περιπέτειές του με τον Πρωτέα, όταν του απέσπασε το μυστικό του πεπρωμένου του, έλεγε τα εξής:

«Υπάρχει στον πολύβουο πόντο ένα νησί, απέναντι απ' την Αίγυπτο, που ονομάζεται Φάρος και απέχει απ' αυτή όσο μπορεί να πλεύσει ένα πλησίστιο ιστιοφόρο μιαν ολόκληρη μέρα με σύριο άνεμο».

Αγκαλιάζοντας με το βλέμμα το μόλο που ο Θέων είχε διατρέ-

ξει με το άλογό του, ο καθένας θα έβλεπε ολοφάνερα ότι ο ποιητής υπερέβαλλε. Αν ήταν αλήθεια ότι ο Μενέλαος και οι πολεμιστές του είχαν βρεθεί στο νησί, θα είχαν σίγουρα επισκεφτεί και την αιγυπτιακή ακτή ή τουλάχιστον θα την είχαν διακρίνει σε απόσταση μικρότερη από ένα ρωμαϊκό μίλι. Σ' αυτή, όμως, την περίπτωση, τι θα είχαν δει εκεί; Σίγουρα το ίδιο που είχε δει και ο Μέγας Αλέξανδρος όταν πέρασε αποκεί, αφού πρώτα είχε κατακτήσει την περσική σατραπεία της Αιγύπτου: ένα πετρώδες παράκτιο σιρίτι, πλάτους πέντε χιλιομέτρων, που απλωνόταν σε είκοσι χιλιόμετρα ακτής, οροθετημένο από μια λίμνη. Θα διέκριναν μια ντουζίνα χωριουδάκια με καλύβες από λάσπη, συγκεντρωμένα δίπλα σε ένα μεγαλύτερο χωριό με την ονομασία Ρακώτις. Ένα μέρος ερημικό, όπου σεργιάνιζαν βοσκοί με τα κοπάδια τους από κατσίκες, αλλά και με κλίμα αξιοζήλευτα υγιεινό, καθώς η λίμνη δεν δημιουργούσε το καλοκαίρι ελώδεις περιοχές που θα μπορούσαν να γίνουν λίκνα κουνουπιών και πηγή επιδημιών. Θα είχαν δει, λοιπόν, έναν ζοφερό οικισμό, που είχε την άδεια του Φαραώ υπό τον όρο ότι οι κάτοικοί του θα προστάτευαν αυτό το τμήμα της αιγυπτιακής ακτής από την αποικιοκρατική απληστία των Ελλήνων, των πάντοτε αχόρταγων για καινούργια γη. Θα είχαν δει ακόμα ένα φυσικό λιμάνι, ικανό να ξυπνήσει τη ζήλια οποιουδήποτε πολιτισμένου λαού, άλλο αν οι αιγύπτιοι κυβερνήτες, που ενδιαφέρονταν αποκλειστικά και μόνο για τον Νείλο, δεν ήθελαν να το εκμεταλλευτούν επειδή δεν είχαν θαλάσσιες βλέψεις. Ο μεγαλοφυής Αλέξανδρος αντιλήφθηκε αμέσως ότι θα μπορούσε να ιδρύσει εκεί μια μεγάλη μητρόπολη. Έτσι, ανέθεσε την οικοδόμησή της σε έναν από τους καλύτερους αρχιτέκτονες, όρισε κυβερνήτη έναν από τους αξιωματικούς του και ξεκίνησε για τις μεγάλες του ασιατικές κατακτήσεις. Δεν θα πατούσε ποτέ ξανά το πόδι του σ' αυτά τα χώματα και δεν θα μάθαινε ποτέ ότι σ' αυτή την πόλη που είχε ιδρύσει έμελλε να εκπληρωθούν τα πιο παράτολμα όνειρά του.

ΤΟ ΘΑΥΜΑΣΙΟ ΠΟΡΤΡΕΤΟ
ΜΙΑΣ ΕΞΟΧΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ,
ΚΑΤΑΔΙΚΑΣΜΕΝΗΣ ΝΑ ΖΗΣΕΙ
ΣΕ ΜΙΑΝ ΕΠΟΧΗ ΠΟΥ ΟΥΤΕ ΟΙ ΘΕΟΙ
ΘΕΛΟΥΝ ΝΑ ΘΥΜΟΥΝΤΑΙ.

Η Υπατία, κόρη του αλεξανδρινού μαθηματικού και αστρονόμου Θέωνα, γεννήθηκε στα μέσα του 4ου αιώνα μ.Χ. Γρήγορα ξεπέρασε σε γνώσεις τον πατέρα της και δίδαξε μια εκλεκτή ομάδα σπουδαστών, που μετέβαλαν την Αλεξάνδρεια σε ένα από τα πιο γνωστά κέντρα ερευνών της αρχαιότητας. Το 415 η Υπατία βασανίστηκε από μια ομάδα φανατικών χριστιανών που δρούσαν υπό τις διαταγές του πατριάρχη της πόλης. Ωστόσο, το όνομά της διέτρεξε την Ιστορία και τη θυμόμαστε μέχρι σήμερα ως σύμβολο μιας προνομιακής ευφυΐας που αποτέλεσε πρόκληση για τον σκοταδισμό της εποχής της.

Ο Πέδρο Γκάλβεθ γεννήθηκε στη Μάλαγα.

Γιος μαθηματικού, έχει γράψει ιστορικά βιβλία για τα οποία έχει λάβει διακρίσεις.

ISBN:978-618-03-1304-8

9 786180 313048

ΒΟΗΘ. ΚΩΔ. 81304